

2013-01-10

Reglabs verksamhetsberättelse 2012

Inledning

Under 2012 har Reglabs verksamhet vuxit och breddats. Ytterligare en projektledare har anställts, vilket har skapat möjligheter för fördjupning och kvalitetshöjning.

En ny organisation har beslutats och trätt i kraft. Den tidigare styrgruppen har ersatts av en mindre styrelse, ledd av Västra Götalands regionutvecklingsdirektör Bertil Törsäter. Styrelsens uppgift är främst Reglabs långsiktiga och strategiska frågor. De regionala kontaktpersonerna träffas numer ett par gånger om året vid Medlemsgruppens möten, för att diskutera och prioritera Reglabs aktiviteter.

Samarbetet med akademien har utvecklats – i november arrangerades Reglabs första Forskarforum, i samarbete med tre excellence center för innovation. Seminariet var uppskattat och har potential att bli en årlig mötesplats för forskare och praktiker inom regional utveckling.

Reglabs innovationsindex, utvecklat inom ett lärprojekt 2011, har under året visat sig vara ett användbart redskap för de regionala innovationsstrategierna. Innovationsindex är ett bra exempel på hur Reglab kan bidra till gemensam utveckling av strategiska verktyg och har redan inspirerat till ett liknande utvecklingsprojekt under nästa år.

Nedan följer en redovisning av de viktigaste händelserna under 2012.

Lärprojekt

- Lärprojektet *Kommunikation för regional utveckling* avslutades i januari. Syftet var att öka förmågan att använda kommunikation som ett strategiskt redskap för regional utveckling. Ett 20-tal personer från åtta Reglab-medlemmar och samverkanspartners deltog. Lärprojektet resulterade bland annat i en workshop på årskonferensen med temat sociala medier. Efter avslutat lärprojekt genomfördes en uppföljning, med svarsfrekvensen 60%. Samtliga ansåg att lärprojektet varit bra/mycket bra och 90 % att man ökat sina kunskaper inom området. Samtliga anser att man fått nya verktyg för arbetet och lika många bedömer att den egna organisationen har haft nytta av deltagandet i lärprojektet.
- Seminarieriet *Fysisk planering* avslutades i mars. Serien syftade till att öka kunskapen om att inkludera en fysisk dimension i det regionala utvecklingsarbetet och RUP. Drygt 40 personer deltog från 17 medlemmar, Boverket och Näringsdepartementet. Gruppen träffades vid fyra tillfällen, serien resulterade bland annat i en rapport.

Efter avslutad serie genomfördes en uppföljning. Svarefrekvensen var ca 60%. Samtliga ansåg att läroprojektet varit bra/mycket bra och 90 procent att man ökat sina kunskaper inom området. 95 % anser att man fått nya verktyg för arbetet och lika många bedömer att den egna organisationen har haft nytta av deltagandet.

- Läroprojektet *Utvärdering av samverkansmodellen inom kulturområdet*, i samarbete med Myndigheten för kulturanalys, avslutades i mars. Syftet var att öka kunskapen om utvärdering av regionernas dialogprocesser i samband med kultursamverkansmodellen. Ett 40-tal personer deltog från 18 medlemmar, Myka, Kulturrådet och Folkbildningsrådet.

Efter avslutat läroprojekt genomfördes en uppföljning. Svarefrekvensen var ca 50%. Ca 60% ansåg att läroprojektet varit bra/mycket bra och en majoritet att man ökat sina kunskaper inom området. 85 % anser att man fått nya verktyg för arbetet och lika många bedömer att den egna organisationen har haft nytta av deltagandet i läroprojektet.

- Seminarieriet *Smarta regioner – om smart specialisering*, i samarbete med Mittuniversitetet, har pågått under maj-nov. Drygt 50 personer har deltagit, från 17 medlemmar och 2 andra organisationer. Syftet var att öka kunskapen om smart specialisering och det regionala arbetet med innovationsstrategier.

Efter avslutad serie genomfördes en uppföljning. Svarefrekvensen var 63%. 84 % ansåg att serien varit bra/mycket bra och 96 % att man ökat sina kunskaper inom området. 84 % anser att man fått nya verktyg för arbetet och samtliga bedömer att den egna organisationen har haft nytta av deltagandet.

- Läroprojektet *Den demografiska utmaningen* startade i september och avslutas i mars 2013, i samarbete med Nordregio, Näringsdepartementet och Arena för tillväxt. Syftet är att öka regionernas kapacitet att möta utmaningen med en krympande, åldrande befolkning. Ett 40-tal personer deltar, från 14 medlemmar och 4 andra organisationer.
- Läroprojektet *Nya perspektiv på mångfald* startade i augusti och avslutas i januari 2013. Syftet är att ge nya perspektiv, där mångfald blir en tillgång för regionerna. 17 personer från 8 medlemmar deltar.
- Workshopen *Handlingsplan för regional jämställdhet* arrangerades i oktober, i samarbete med Tillväxtverket och SKL, i syfte att öka kunskapen inför arbetet med de regionala handlingsplanerna. Ett 40-tal personer deltog från 15 medlemmar och 14 andra organisationer, främst länsstyrelser.

Konferenser

- *Årskonferensen 2012* med temat *Styrkraft – om styrning av regional utveckling* genomfördes i Malmö, med Region Skåne som värd. Ca 160 personer deltog, de flesta Reglab-medlemmar. På konferensen lanserades Reglabs regionala innovationsindex. Mest uppskattat var det kollegiala erfarenhetsutbytet – framför allt i de 15 workshoparna, där bl a danska Reglab och flera läroprojekt deltog med presentationer. Utvärderingarna är sammantaget mycket positiva, det finns ett stort engagemang i årskonferensen som en årlig mötesplats och många bidrar med tips och idéer.

- *Forskarforum*. Den 14 november genomfördes Reglabs första Forskarforum, i samarbete med tre excellence center inom innovationsforskning: Ciir (LUT,UmU), Circle (LU) och Cesis (KTH). Ambitionen var att initiera en mötesplats för forskare och praktiker inom regional utveckling, att skapa kontakter och öka kunskapen om aktuell forskning. Ett 40-tal personer deltog, något fler praktiker än forskare. Förutom traditionella föreläsningar, arrangerades en uppskattad ”speed-dating”, där deltagarna hade möjlighet att i korta pass möta alla deltagande forskare. Speeddatingen föregicks av en kort ”elevator pitch-utbildning” av forskarna. Samtliga utvärderingar av Forskarforum var mycket positiva.
- *Årskonferensen 2013*. Stora delar av planeringsarbetet för nästa årskonferens har gjorts under hösten. Norrbottens läns landsting är värd och temat är ”Behöver vi ett bredare tillväxtbegrepp?”. Vid årsskiftet var programmet och de flesta talare klara, medlemmarnas engagemang är stort – 20 workshopar är anmälda (!).

Nätverk

- *Analytikernätverket* har träffats två gånger under 2012 och kommer i fortsättningen att ha sina möten i samband med årskonferensen.
- *Forum för Klusterutveckling* har träffats tre gånger under året: hos klustret Flextrus i Lund med temat innovation, hos Vinnova med temat internationalisering och hos klustret Triple steelix i Falun, med temat resultatmätning. Nätverket har initierat en diskussion med Reglab, Tillväxtverket och Vinnova om att öka aktiviteten och ge Reglab en roll som nod för klusterutveckling i Sverige. Diskussionen fortsätter under 2013.
- *Nätverket Kompetensförsörjning* har träffats två gånger under året. Teman har varit kompetensplattformarnas arbete och studie- och yrkesvägledning. Nätverket är en etablerad plattform för kompetensplattformarnas ansvariga. Inom nätverket sker en mängd kontakter, utbyten och samarbeten utanför de gemensamma träffarna.
- *Nätverket Frusam – folkhälsa och regional utveckling* startade i juni och har träffats två gånger under året. Nätverket kommer att hålla en workshop på årskonferensen 2013.
- *Nätverket för innovationsupphandling* bedrivs som ett pilotprojekt under 18 mån, helfinansierat av Vinnova. Syftet är att skapa ett kvalificerat erfarenhetsutbyte mellan de regioner som är på gång att genomföra innovationsupphandlingar, där vunna kunskaper sedan kan spridas till andra. Engagemanget från deltagarna har minskat under året och bristen på konkreta case har skapat en låg aktivitet i nätverket. I maj slutade den ursprungliga projektledaren och en ny rekryterades. Under hösten genomfördes en workshop med projektledning och ansvariga på Vinnova, för att diskutera nätverkets inriktning. Resultat blev ett gemensamt beslut om att genomföra det sista planerade seminariet i januari 2013 och därefter avsluta projektet. Projektet slutrapporteras i april.

Utbildningar

- Under hösten har Reglab genomfört sin första *Utbildning för klusterledare: Att vara styrman*. Ca 40 personer från kluster i hela landet deltog, inklusive några ”klusterfrämjare” från regionala organisationer. Utbildningen är ett resultat av arbetet i nätverket Forum för klusterutveckling, kursplanen bygger på Reglabs klustermodell och är en mix av teori, praktik och erfarenhetsutbyte. Utbildningen har genomförts på plats hos fyra kluster, vilket varit uppskattat. Konsultfirman Kontigo AB har ansvarat för genomförandet.

Efter avslutad utbildning genomfördes en uppföljning. Svarsfrekvensen var 83%. 84 % ansåg att utbildningen varit bra/mycket bra och samtliga att man ökat sina kunskaper inom området. 80 % anser att man fått nya verktyg för arbetet och samtliga bedömer att den egna organisationen har haft nytta av deltagandet.

Rapporter och skrifter

- I samband med serien Smarta regioner 2012 presenterade Reglab i samarbete med Tillväxtverket skriften *Regionala innovationer – en introduktion till begrepp, praktik och politik*, ett kunskapsunderlag skrivet av två forskare på Nordregio. Målgrupp är tjänstemän och politiker som är involverade i utvecklingen av regionala innovationsstrategier.
- I samarbete med SKL har Reglab tagit initiativ till forskarstudien *Kommunernas region*, som analyserar hur det kommunala inflytandet kan organiseras vid regionbildning. Skriften är klar i början av 2013 och tänkt som ett kunskapsstöd för de län som planerar att bilda region 2015.
- Under 2012 har Reglabs första antologi sammanställts: *Behövs regioner?* Antologin är en samling intressanta exempel på regionernas roll för tillväxt i närområdet, texterna är skrivna både av praktiker (Reglab-medlemmar) och forskare. Redaktörer är Pontus Tallberg, Region Skåne och Fredrik Rakar, Reglab. Antologin lanseras på Årskonferensen 2013.

Strategiska verktyg

- Det regionala *Innovationsindex* som utvecklades inom ett av Reglabs lärprojekt under 2011, har under året visat sig vara ett användbart och uppskattat verktyg. När gruppen återsamlades i september, vittnade flera regioner om indexets betydelse, både som ett underlag för politiska diskussioner och som analytisk utgångspunkt för arbetet med innovations- och utvecklingsstrategier. Både Tillväxtverket och Näringsdepartementet har uppmärksammat index och avser att använda det som underlag i kommande uppföljning av de regionala strategierna.

Ej genomförda projekt

- Utvecklingsprojektet *Politiskt ledarskap för regionala innovationsprocesser* som hade syftet att öka politikernas kunskap inom innovationsområdet lades ner under våren. Projektet uppfattades som angeläget av medlemsgruppen och upprepade insatser gjordes för att rekrytera deltagare – även från engagerade regionpolitiker som deltog i planeringen – men den intresserade gruppen blev aldrig tillräckligt stor.

- En aktivitet inom området *Entreprenörskapskedjan* har inte genomförts. Medlemsgruppens bedömning vid septembermötet var att aktiviteten inte längre är aktuell.
- En form för kompetensutveckling genom utbyte, dvs att Reglabs medlemmar har möjlighet att prya hos varandra, har ännu inte initierats.

Samarbete med akademien

Ett av Reglabs viktigaste uppdrag under 2012 har varit att stärka kontakten med akademien och forskningen om regional utveckling. Sedan tidigare har Reglab en egen ”forskningsspanare”, Jonathan Metzger från KTH/Regional utveckling som publicerar nyheter om aktuell forskning i nyhetsbrevet och på webben varje månad.

Under 2012 har flera aktiviteter genomförts i samarbete med forskare:

- *Smarta regioner* har planerats och genomförts tillsammans med professor Anders Lundström, Mittuniversitetet.
- Samarbete med Nordregio om skriften *Regionala innovationer*, läroprojekten *Smarta regioner* och *Den demografiska utmaningen*.
- *Forskarforum* tillsammans med Ciir, Circle och Cesis, som var mycket positiva i sina slutomdömen och gärna vill fortsätta samarbetet. Från Ciir finns förslag om att arrangera en gemensam tankesmedja.
- Fredrik Rakars deltagande i ERSAs Summer school med temat: *Fiscal federalism, mobility and policy evaluation* i juli.
- Fredrik Rakars deltagande i konferensen *Sustainable regional and local development*, i december.

Samarbete med andra organisationer

Det finns ett växande intresse för Reglabs verksamhet och resultat. Bland annat ökar antalet inbjudningar att delta som samarbetspartner i olika typer av arrangemang – workshops, konferenser, diskussioner. Några av dessa kontakter är:

- IVAs projekt Innovationskraft Sverige.
- Mälardalens högskola/Samhällskontraktet och konferensen Högskola och samhälle i samverkan, HSS.
- Redaktionen för nyhetsbrevet Gränsbrytning.
- Swedish incubators and science parks, SISP.
- European cluster alliance, ECA, där Reglab är medlem för nätverket Forum för klusterutvecklings räkning.

När det gäller internationella kontakter har Reglab sedan starten haft nära kontakter med danska Reglab. Under året har vi träffat representanter för organisationer i Norge och Finland som är intresserade av att etablera liknande plattformar, för att om möjligt utveckla detta till ett nordiskt nätverk. Diskussionerna fortsätter under nästa år.

Metodutveckling

I Reglabs uppdrag ligger också att arbeta med metodutveckling inom lärande. Under året har två workshoppar om kompetensutveckling och lärande genomförts, dels med den nya styrelsen, dels med ledningen för ESF-rådets temagrupp A&O.

Nya arbetsformer har testats i flera sammanhang, bland annat:

- Kollegial coaching (Kommunikation för regional utveckling).
- Övning i systemiskt ledarskap (Årskonferensen).
- Elevator pitch-utbildning av forskare och speedating mellan forskare/praktiker (Forskarfoum).
- Undersökning av det egna handlingsutrymmet (Nya perspektiv på mångfald).
- ”Verkstad” för att skriva handlingsplan (Jämställdhet).
- Virtuella läsecirkel (Den demografiska utmaningen).

Kommunikation och lärande

Under året har Reglabs dokumentation och kommunikation koncentrerats till webben, som både utvecklats och ändrat karaktär. Varje läroprojekt har nu en egen ”blogg”, där deltagarna är medskapande. Bloggarna fyller två funktioner: dels för gemensam kommunikation under projektet, dels som dokumentation och spridning av resultatet efter avslutat projekt. Några exempel:

- *Smarta regioner* som samlat dokumentation kring regionala innovationsstrategier http://www.reglab.se/smartspec/?page_id=111
- *Den demografiska utmaningen* som driver en läsecirkel på webben <http://www.reglab.se/demografi/?cat=61>

Det här innebär att läroprojekten inte nödvändigtvis resulterar i en processrapport längre. I stället kan innehållet och regionernas behov styra hur resultatet ska presenteras:

- I fallet *Fysisk planering*, där det finns ett tydligt behov av kunskap om ”hur andra gör”, valde man att göra en fyllig rapport från serien.
- I *Kommunikation för regional utveckling* skapade gruppen en anteckningsbok med kommunikativa tips, för spridning till kolleger i kommande Reglab-projekt.
- I *Kultursamverkansmodellen* skapade gruppen en checklista, en informations-ppt-serie och ett facebook-nätverk.
- I *Nya perspektiv på mångfald* dokumenteras läroprojektet via film.

Som tidigare kommunicerar Reglab till en större målgrupp via nyhetsbrev och twitter. Nyhetsbrevet har utkommit sex ggr under året och vi har twittrat ca 500 ggr. Antalet prenumeranter på nyhetsbrevet är nu drygt 1 500, följarna på twitter är 343.

Övrigt kommunikationsmaterial som producerats under året är en uppdaterad broschyr om Reglab, Reglabs ramverk och ett diplom för deltagare i Reglab-aktiviteter.

Idéprocessen

Att samla in, värdera och prioritera idéer till nya aktiviteter är en av Reglabs kärnprocesser. Idéerna ska vara förankrade i medlemmarnas behov och vardag, men också fånga in förändringar i omvärlden och inspirera till nytänkande.

De aktiviteter som genomförts under 2012 är framför allt ett resultat medlemmarnas prioritering vid medlemsmötet hösten 2011, men under året har också andra aktuella aktiviteter initierats, till exempel workshoppen om jämställdhet/handlingsplan.

Till årets idémöte inkom inte mindre än 27 förslag från 16 medlemmar och en extern organisation. Inför 2013 har medlemsgruppen och styrelsen prioriterat sju aktiviteter/sakområden.

- Kompetensförsörjningsindex
- Digital agenda
- Innovation i offentlig sektor
- Vidareutveckling av innovationsindex
- EU2020 – nästa programperiod
- Medelstora städers attraktionskraft (studie)
- Utvärdering av tillväxtpolitiken

Under hösten har planeringen för de nya aktiviteterna startat.

Ägare/medlemmar

Medlemsgruppen har inte förändrats under 2012, däremot har den nya formen *Reglab-partner* introducerats och två organisationer har blivit partner: Svenska ESF-rådet och Folkbildningsrådet.

När Länsstyrelsen i Västmanland ansökte om partnerskap, blev det en diskussion i Reglabs styrelse huruvida två regionala organisationer från samma län kan delta. Detta löstes med beslutet att för de fyra län där länsstyrelsen har utvecklingsansvaret, finns möjlighet för landstinget och länsstyrelsen att dela på Reglab-medlemskapet.

Under året har kansliet besökt medlemmarna i Dalarna, Blekinge, Skåne och Örebro. Hos Regionförbundet Jönköping och Västra Götalandsregionen har kansliet genomfört workshoppar med en större grupp medarbetare, för att sprida kunskap om Reglab och diskutera hur Reglab bäst kan utvecklas. Vid Regionförbundet Örebro:s Loka-dagar medverkade Eva Moe som moderator.

Organisation och intern utveckling

Från och med 1 april 2012 fick Reglab en ny organisation och ett ramverk som fastställer vision, verksamhetsidé och övergripande mål för fyraårsperioden.

I den nya organisationen förtydligades organisationen med en *styrelse* med strategiskt ansvar, *medlemsgrupp* med ansvar för Reglabs aktiviteter och medlemsförankring och ett årligt *medlemsmöte* med ägaransvar. I ramverket slås fast att Reglab ska arbeta föreningsliknande, även om det formellt är ett projekt.

Beslut om ramverket och den nya organisationen fattades i februari och rekrytering av den nya styrelsen pågick under det första kvartalet. Den nya styrelsen har åtta medlemmar och leds av Västra Götalands regionutvecklingsdirektör Bertil Törsäter. Styrelsen har träffats två gånger under 2012: i juni och november. Medlemsgruppen har också träffats två gånger, i maj och september. Under 2012 har tolv personer bytts ut eller tillkommit i medlemsgruppen.

Den nya organisationen är sjösatt, men har ännu inte satt sig. Till exempel har vi ännu inte haft det första medlemsmötet och hanteringen av partner är fortfarande osäker.

Kansliets arbete. I januari började Fredrik Rakar sin anställning som projektledare för Reglab, vilket inneburit en möjlighet att genomföra fler aktiviteter, men framför allt att fördjupa kontakten med akademien och höja kvaliteten på aktiviteterna.

Inom projektet *Innovationsupphandling* sade projektledaren upp sig och en ny projektledare fick med kort varsel rekryteras och introduceras (30% heltidstjänst i 18 månader).

2012 har präglats av många arrangemang och events. Med en större verksamhet, följer behovet av god administrativa rutiner; till exempel har praxis för genomförande av lärprojekt, introduktion av kontaktpersoner och Reglab-partner utarbetats.

Ett mål i verksamhetsplanen för 2012 var att utveckla kansliets kontakter med EU. Kansliet har därför deltagit i EU-forum för Östersjöstrategin, konferensen som arrangeras av regionernas Brysselkontor i mars, Open days i oktober och en studieresa till Steiermark i Österrike.

Ekonomi

Eftersom SKL:s bokslut beräknas vara klart sista veckan i januari 2013, kan Reglabs ekonomiska resultat i skrivande stund inte redovisas, men prognosen visar på ett överskott på ca 150 000 kronor. Överskottet beror på fler deltagare än beräknat i flera lärprojekt.

Under året har överskott från lärprojekten diskuterats i styrgrupp och styrelse och använts till att genomföra Forskarforum, skriften *Regionala innovationer* och att förstärka årskonferensen.

Liksom tidigare finns vissa problem med ekonomihanteringen. Reglab och dess lärprojekt är en typisk projektekonomi, som inte är anpassade efter kalenderår. Men som projekt under SKL har Reglab inte möjlighet att föra medlemsmedel över årsskiftet, vilket skapar svårigheter. Fakturering av lärprojektavgifter får därför anpassas så att det vid årsskiftet inte finns ett för stort överskott i Reglabs kassa.

Uppföljning

Ett underlag för utvärderingspolicy för Reglab har utarbetats och ska diskuteras vid kommande styrelsemöte i mars 2013.

I alla större projekt görs en muntlig uppföljning med ledarna och en enkätuppföljning med deltagarna. Detta har genomförts i *Kommunikation för regional utveckling*, *Fysisk planering*, *Kultursamverkansmodellen*, *Smarta regioner*, *Utbildningen för klusterledare*.

Betygen för Reglabs aktiviteter har i samtliga fall varit högt, med många tips, råd och kommentarer vilket kan tolkas som ett starkt engagemang i verksamheten. Ett problem är dock att svarsfrekvensen för enkäterna ligger runt 60% och har minskat jämfört med de första lärprojekten. Troligen beror detta på att grupperna blivit större och att många inte deltar i hela lärprojektet – personer slutar, tar barnledigt, byter arbetsuppgifter etc.

Lärprojektet *Innovationsindex* har haft ett uppföljningsmöte, för att diskutera användningen och utvecklingen av innovationsindex. Ett möte som resulterade i konkreta förbättringsförslag och beslut om att fortsättningsvis uppdatera index vart tredje år.

2012 i siffror

Här följer en sammanställning av några nyckeltal som är av intresse för att följa verksamhetens utveckling, förra årets siffra visas inom parentes.

Reglab-medlemmar	24 (24)
Reglab-partner	2 (0)
Lärprojekt som startat under året*	4 (5)
Konferenser/seminarier	3 (1)
Skrifter/rapporter	4 (4)
Medlemmar som deltagit i lärprojekt	24 (24)
Deltagare i lärprojekt, sammanlagt	212 (145)
Genomsnitt deltagare lärprojekt	35 (31)
Antal kollegiala nätverk	5 (4)
Deltagare Årskonferensen 2011	160 (140)
Medlemsförslag nya aktiviteter**	29 st från 16 medlemmar (18 st från 12 medlemmar).
Medl. som deltagit med workshop på årskonferensen	14 (14).
Prenumeranter på nyhetsbrevet	1 531 (1 250)
Följeslagare på Twitter	343 (29)

* Lärprojekt står för en längre aktivitet – lärprojekt, seminarier, utbildning.

** Medlemsförslag innebär förslag som presenterats i Reglabs idémall och diskuterats i medlemsgruppen under året.

Mer information

Mer att läsa om Reglabs verksamhet och samtliga lärprojekt finns på Reglabs hemsida www.reglab.se.

Samtliga utvärderingar av lärprojekt finns samlade på www.reglab.se/om-reglab/styrelse/uppfoljning-av-larprojekt